

Diplomovou práci Mgr. Magdaleny Vlasákové jsme si přečetla se zájmem a s velkým očekáváním. Práce je rozdělena na část věnovanou teoretickému vymezení tématu a na samotný výzkum. Toto členění je standardní a neměla bych k němu připomínek, kdyby teoretická část skutečně připravovala podklad pro výzkum. V případě DP České historické reálie ve výuce češtiny pro cizince nevidím propojení mezi první a druhou částí, v teoretické části je mnoho nadbytečných kapitol věnovaných interkulturní komunikaci a sociokulturní kompetenci, přičemž výzkumná část se těmto jevům nevěnuje.

Autorka pracuje s dostatečným množstvím literatury, čerpá z českých i zahraničních zdrojů, téma se ale příliš rozbíhá do šířky a při četbě textu není jasné, co je jeho cílem. Tento cíl není snadné vyčíst ani při čtení výzkumné části.

K textu obecně mám dvě zásadní připomínky, první směřuje k nepřesnému a neodbornému vyjadřování (např. na str. 5: *tato komunita již není tak početná, jako tomu bylo zhruba v polovině 19. století* (proč není uveden číselný údaj?), na str. 51: *menší část otázek*, druhá k velice málo pečlivému zpracování celého textu, který je plný překlepů a nečeských formulací, zeugmat, špatných deklinačních koncovek apod.). Pro ilustraci uvádím několik těchto chyb, text jich ale obsahuje několik desítek, velmi znesnadňují čtení textu: *Reálie představují v současné didaktice cizích jazyků nepostradatelnou roli*. (s. 9); *odráží se v státní znacích* (s. 11); *jedná se široké spektrum faktorů* (12); *schopnost studenta reagovat adekvátně při rozdílných okolností* (s. 15); *Co jaká kritéria používáme, pakliže chceme něco za reálii označit?* (s. 20); *kdy se dosáhla česká migrace svého vrcholu* (s. 26); *K dispozici se věřícím také kaple Velehradu* (s. 34); *Při výuce čtení se používá „analyticko-syntetickou metodu* (s. 40); (...) *písmena, následně jsme dětem poskytovaly zpětnou vazbu formou ocenění* (s. 45).

V druhé části své práce kolegyně zpracovala výzkumné šetření, pro které uvádí dokonce několik cílů:

1. *cílem je provést vícečetnou případovou studii* (s. 42),
2. *Výsledkem bude detailnější poznání role, kterou může v práci s dětmi i s dospělými krajanských komunit hrát výuka používající české národní dějiny* (s. 42),
3. *cílem je bližší poznání role, jakou hrají pro krajany reálie, zejména pak z oblasti českých dějin* (s. 43),
4. *V empirické části práce se zaměříme na analýzu výuky češtiny v chicagské české škole TGM, konkrétně během konání její letní školy v roce 2017* (tamtéž).

Ve zmíněných cílech není snadné se orientovat, s politováním ale musím konstatovat, že jich naplněno nebylo. Předložená práce není vícečetnou případovou studií, aby bylo možné předložená data za vícečetnou případovou studii považovat, bylo by nutné pozorovat jednotlivé subjekty výzkumu detailněji a poskytnout o nich podrobnější informace a závěry. Co se týká cíle zmíněných v bodech 2 a 3, tak ty je těžké hodnotit, protože autorka nikde nedefinuje, jak rozumí spojení výuka používající české národní dějiny (popsané lekce spíš nahodile zahrnují různá témata, některá i z oblasti české historie, dle uvedených informací ale necílí konkrétně na výuku historie a reaguje spíš na zájem studentů). Naplnění cíle uvedeného v bodě 3 také není možné posoudit, předložený výzkum se nezaměřuje na roli historických reálií, spíše na zkoušení faktografických znalostí.

Ani cíle uvedeného v bodě 4 se autorce nepodařilo naplnit, část textu zaměřená na výuku češtiny je spíše popisem daného kurzu, nikoliv analýzou.

Metodologie výzkumu není v práci dostatečně popsána, autorka hovoří o výzkumné otázce, ale nestanovila si žádné hypotézy (nebo je alespoň neuvádí), na výzkumnou otázku *Jak vnímají žáci – krajané české, zvláště pak národně-historické, reálie* (s. 50) nemůže předložený výzkum přinést uspokojivé odpovědi, protože otázky jsou zaměřeny zcela jinak (ve velké míře testují faktografické znalosti, ve výzkumu by mělo být uvedeno, co přesně autorka myslí oním vnímáním historických reálií, zda jsou to postoje vůči daným událostem a postavám, nebo zda jde o postoje k zařazení těchto témat do výuky, nebo ještě něco o jiného).

Analýza kurzů, jak uvádím výše, je spíše popisem než analýzou. Autorka konstatuje, že *Plánované kurikulum se dařilo naplňovat* (např. s. 46), neuvádí ale, co má na mysli plánovaným kurikulem, kdo jej stanovuje, jakým způsobem je vyhodnocováno jeho dosažení atd. Při několikerém čtení textu se bohužel nemůžu zbavit dojmu, že autorka sama přesně neví, co chce zkoumat.

Podobně není k práci přiložen dotazník, otázky z dotazníku jsou jednotlivě vloženy přímo do textu, popis struktury dotazníku je velmi neurčitý *Otázky v dotazníku byly otevřené (nenabízí respondentovi žádné varianty odpovědi), které se hodí pro získávání postojů. Tímto typem otázek získáváme kvalitativní data. Menší část otázek byla uzavřená* (s. 51), chybí informace o celkovém počtu otázek, o tom, zda byl dotazník v češtině nebo v angličtině (nebo v obou jazycích). Formulace otázek je v některých případech nepřesná a lze na ně těžko odpovědět (např. otázka č. 11 - *Myslíte, že se zběžně vyznáte v české historii? Doložte svůj názor*), otázka č. 17 – *Čtete knihy s českým námětem?*) – není uvedeno, zda se má jednat o knihy v češtině, nebo nikoliv. Výběr vzorku také není dostatečně popsán – v části o metodologii výzkumu není popsán vůbec, dále vede k příliš zobecňujícím závěrům: *Z tabulky je dobře patrné, že ve většině případů odpovídaly na dotazník ženy. Což může znamenat vyšší motivovanost žen udržovat zděděný jazyk u svých vlastních*

potomků. Souvisí to také se skutečností, že ženy – matky především přivázely a odvážely děti ze školy, tudíž jsem se při distribuci dotazníku setkala výhradně s nimi. (s. 52). Neopodstatněných závěrů je v práci více: Účastníci letní školy měli velmi dobré povědomí o českých kulturních památkách. Rovněž tento fakt přičítám kvalitní prezentaci těchto památek učitelkami TGM School (s. 61).

V závěru autorka uvádí, že: *Účastníci letní školy měli velmi dobré povědomí o českých kulturních památkách. Rovněž tento fakt přičítám kvalitní prezentaci těchto památek učitelkami TGM School (s. 73). Nemůžu souhlasit s tím, že by toto vyplývalo z předložené analýzy.*

Přes výše uvedené výhrady diplomovou práci doporučuji k obhajobě a v závislosti na průběhu obhajoby doporučuji stupeň hodnocení dobře.

V Praze 9. ledna 2019

Mgr. Kateřina Šormová, Ph.D.